

EEN BEVALLING IN DE OERTIJD

DOOR GUIDO BOSTEELS

De collega's van de jonge medische beambte Cyriel Van Meel konden hun oren niet geloven toen de man verkoos zijn job in de medische dienst van Otraco in Leopoldstad vaarwel te zeggen om een mutatie te aanvaarden naar een houtzagerij midden in de brousse, meer bepaald aan de Yukirivier in de oerwouden van Kasai. Zo ging zijn wens in vervulling om het authentieke Afrika te beleven. Wij schreven het jaar 1955.

Ter plaatse aangekomen, maakte de man kennis met een equipe houtzagers die ontzaglijke woudreuzen neerhaalden om ze met krachtige zaagmachines tot balken en planken te verwerken alsof het lucifers waren. De arbeiders waren Bantoes die langsheen de Kasarivier aangeworven waren.

Het viel hem op dat die arbeiders zich buiten hun werkuren nooit in het omringende woud waagden en ook zijn drie Europese collega's raadden hem zulke uitstappen formeel af want wie zich in die onheilspellende wildernis waagt komt er niet levend uit, zo luidde het algemeen geldend devies. Die waarschuwing volstond echter niet om die onvervaarde Cyriel af te schrikken en hij genoot graag van die oeroude ongerepte natuur. En toch bestond er ook enige blijvende menselijke aanwezigheid in dat onherbergzame gebied. Een twaalf kilometer verder bevond zich een onooglijk dorpje dat bewoond was door een Batwa-bevolking die door de Bantoes misprijzend als minderwaardig beschouwd werden. Om dat dorpje, dat door de Zwarten

Yuki Basendji genoemd werd, te bereiken moest men dan nog een moerasgebied doorwaden. Die mensen leefden er spiernaakt zoals in de neolithische tijd, buiten elke westerse beïnvloeding.

Als Cyriel er langs kwam sloegen de kinderen op de vlucht als was hij een boze geest. Cyriel was dan ook erg verwonderd toen op een nacht twee mannen aan zijn huisdeur kwamen aankloppen die uit het bewuste dorp afkomstig bleken te zijn. Door toedoen van een haastig opgeroepen tolk werd duidelijk gemaakt dat om Cyriels komst gevraagd werd om hulp te bieden bij een problematische bevalling. "Als je niet komt zal de vrouw sterven!"; werd hem gezegd. Natuurlijk was Cyriels echtgenote niet gerust in zulk een nachtelijke expeditie en drong zij aan om de volgende ochtend af te wachten. Gewetensvol als hij was, bracht Cyriel toch maar snel enige medische uitrusting bij elkaar en ging hij dadelijk in het nachtelijke duister op weg. Eerst moesten de mannen dus doorheen het moeras ploeteren, waarbij het water tot aan het middel reikte, terwijl een van hen met een stok het water beroerde om mogelijke gevaarlijke krokodillen op afstand te houden.

Ter plaatse aangekomen, in het pikdonker, was de vrouw terug te vinden dankzij haar pijnkreten. Volgens de inlandse gewoonte zat zij tegen de wand van een hut, waar zij, naakt tussen de benen van haar moeder geplaatst was. Net voor die plaats was een kuiltje gegraven dat met verse bladeren bekleed was om de verwachte boreling op te

vangen. Het hele dorp, van klein tot groot, leefde intens met de toestand mee. Om beurten werd met brandende stokken enige verlichting aangebracht. Ondanks zijn gebrek aan enige ervaring in de verloskunde, maar gelukkig voorzien van een forceps, slaagde Cyriel erin de bevalling gunstig te laten evolueren. Het hoofdje, dat al sedert twee dagen was samengedrukt, kwam gelukkig al vlug, enigszins vervormd, te voorschijn, maar uiteindelijk was toch een heel normale baby ter wereld gekomen.

Terstond traden de vrouwen van het dorp in actie : met de mond vol water bevochtigden zij het kind, zodat Cyriel al dadelijk even doordrenkt was als de boreling zelf. Meteen was de eerste kreet van de baby doorheen het dorp te horen. Bij het kriecken van de dag maakte een overweldigende vreugde zich van de hele gemeenschap meester. Van groot tot klein ging iedereen op in een ongebreideld dansfeest, waarin ook Cyriel onweerstaanbaar werd meegetrokken. Van overal kwamen kalebassen met malafu (palmwijn) voor de dag en geroosterde larven golden als de ultieme lekkernij. De herinnering aan suikerbonen was daarmee helemaal weggedeed. Later zou Cyriel nog herhaaldelijk in hetzelfde dorp te hulp geroepen worden, telkens weer voor moeilijke bevallingen. De meest spectaculaire gebeurtenis was nochtans de geboorte van een tweeling, maar dat wordt dan wel voor een ander verhaal. ■